

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Auctarium. Sive Additiones Ad Viri Clarissimi Henr. Zoesii
J.V.D. Universum Jus Canonicum**

**Geismar, Justus Moritz von
Coloniæ Agrippinæ, 1691**

Ad tit. VIII, de dilationib.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62259)

citur, pactum intervenisse, & non est litis contestatio, cujus ratio ulterior est, quod per litis contestationem debeat ordinari iudicium, per talem exceptionem destruat, ergo per illam non potest fieri litis contestatio, quia eadem res diversos seu contrarios effectus parere non potest, quod hic directè fiet.

Quæres, an per confessionem rei inducatur litis contestatio. Resp. quod non, quia per eam non fit contradictoria responsio, & Judex non habet, super quo cognoscere incipiat, nullæ enim sunt partes iudicis in confidentem. *L. proinde 25. in fin. ad leg. Aquil. quia confessus habetur pro iudicato. l. 1. ff. de confessis.*

NB. in Zoesio numerus septimus huius tituli omitti debet.

Ad finem huius tituli adde: Observa ex Vallensi, quod effectus litis contestatæ sit 1. quod faciat rem litigiosam. 2. Excludat dilatorias Exceptiones. 3. Inducat quasi contractum & instantiam. 4. Interrumpat præscriptionem. 5. Perpetuet actiones. 6. Faciat actiones penales descendere in hæredes. 7. Constituat possessorem quoad fructus in mala fide. 8. Faciat Procuratorem dominum litis. 9. Perpetuet jurisdictionem. 10. Faciat ut ad sententiam definitivam Judex procedere possit. *Ua Vallens. h. t.*

AD TITUL. VII.

De Juram. cal.

Ad Num. 6. in fin. adde. Ubi nota

versus vulgares ex Glossa in cap. 1. h. tit. *Illud juretur, quod lis sibi iusta videtur,*

Et si quæretur, verum non inficietur.

Nil promittetur, nec falsa probatio detur,

Ut si tardetur, dilatio nulla petetur.

AD TITULUM. VIII.

De Dilationibus.]

Ad num. 3. circa finem adde: Verum hodie pro consuetudine & moribus locorum inspiciendus stylus cujusque curiæ, Judex enim pro differentia loci, temporis, & personarum dilationem moderari potest, vel augendo vel minuendo. *c. 24. sub. de offic. delegat. & l. 1. C. h. t.* Unde est, quod jure Canonico & passim moderno tempore dilationes dicantur esse arbitrariæ, eò quod Judex prout fert circumstantia causæ & loci, vel restringere eas possit, vel prorogare. *Buñus ad l. 68. n. 8. ff. de judic.* Hinc etiam procedit, quod ex justa causa, si videlicet periculum sit in mora, Judex non teneatur reum ter citare, sed sufficiat una peremptoria citatio pro trina. *c. ult. inf. de dolo & contum. l. 2. l. contumacia ff. de Re judic.* Vocatur autem peremptoria, quod reo sive citato perimatur via ad ulterius legitime comparandum, eò quod habeatur pro contumaci, modò tamen in citatione particula illa *peremptorie* addatur. *l. 70. ff. de judic. & d. l. 68. cum duab. seqq.*

Ad num. 4. in fin. adde: Dantur etiam dilationes executoriæ, quæ sunt quatuor mensium, & dantur illi qui a cione personali condemnatus est ut satisfaciatur. *cap. quarensi sup. de offic. deleg.*

leg. & l. fin. Cod. de usur. rei iud. Quod tamen tempus nequaquam concedendum videtur condemnato aetione depositi, commodati, aut simili, quibus certa species petitur, ne mali iis indulgeatur. Ita D. Schambogen. ad §. 2. Instit. de offic. iud. Nisi tamen & hic in rei petitæ æstimationem condemnatus esset. Vinn. ad d. §. 2. In actionibus reallibus dicto quadrimestri locus non est, quia cum reus habeat rei restituendæ facultatem & rem possideat, executio differri non debet, nè ipsi subministratur occasio malignandi, adeo ut si frustratorie inducis petat, res, quæ penes eum est, manu militari auferri possit, L. qui restituere 68. ff. de Rei Vind. Eodem modo condemnatus in causa criminali non gaudet ullâ dilatione, quia expedit, ut facinorosi quam citissime ultimo supplicio, vel aliâs poenâ facto condignâ afficiantur in terror maliorum, nisi causa magna sit, uti si mulier prægnans condemnata sit, & similibus.

Quæres: An dilationes prorogari possint? R. quod prima dilatio prorogari non possit iuxta Gail. 1. obs. 91. Quia habito remedio ordinario non est recurrendum ad extraordinarium, adeoque cum possit adhuc peti secunda & tertia dilatio, sequitur priores prorogari non posse, quod prorogatio in hoc passu sit remedium extraordinarium ad quod facile descendendum non est. Docet tamen Gail. 1. obs. 91. numer. 2. Prorogationem quartæ dilationis posse ex legitima causa prorogari cum eadem solennitate quâ data fuit, licet facile prorogari non debeat. Gail. 4. n. 2. Est autem prorogatio di-

lationis labentis, nondum tamen lapsæ extensio. Vallenf. ad §. 2. n. 4. ff. h. e. Ubi addit, quod lapso termino non prorogatio, sed nova dilatio petenda sit.

AD TITUL. X.

De ordine cognitionum.

Ad principium tituli sic incipe: Ordine deinceps res cognoscenda, qui exigit causas præponderantes præcognoscit. Ubi observanda regula, quod per minorem causam majori cognitioni non sit faciendum præjudicium, quia major quæstio causam minorem ad se trahit. L. per minorem 54. ff. de iudic. Unde si plures causæ concurrant, quarum una pendet ex altera, prius illa cognoscenda est, à qua altera dependet. L. 5. §. 8. 9. & 10. ff. de agros. & al. lib. Farinac. de var. crimin. q. 100. n. 137. & seqq.

AD TITULUM XI.

Hic titulus planè deleatur ex Zoefio & ponatur sic.

TIT. XI.

De plus petitionibus.

Actori in libello attendendum est, ne in eo petat quid amplius quàm sibi debeat. Plus autem petitur quatuor modis, Re, modo seu causâ, loco, & tempore. Re plus peti dicitur, cui nimirum debentur tantum quinque, & ille petit octo vel novem. Causâ plus petit, cui quid debetur alternativè, vel in genere, & alter petit speciem simpliciter. §. 33. Instit. de Action. loco plus